

V I Lenin

Till frågan om en allnationell revolution

Maj 1907

Endast en allnationell revolution kan i viss bemärkelse bli segerrik. Det är riktigt i den bemärkelsen att det för att revolutionen skall segra är nödvändigt att befolkningens överväldigande flertal enar sig i kampen för denna revolutions krav. Detta överväldigande flertal måste antingen utgöras helt av en enda klass eller av olika klasser, som har vissa likartade uppgifter. Beträffande den nuvarande ryska revolutionen är det naturligtvis också riktigt, att den kan segra endast som en allnationell revolution i den bemärkelsen, att det för dess seger krävs att det överväldigande flertalet av befolkningen medvetet deltar i kampen.

Men här går också gränsen för den villkorliga riktigheten i det gängse uttrycket ”allnationell” revolution. Inga andra slutsatser än den nämnda, som egentligen är en truism (endast en överväldigande majoritet kan besegra en organiserad och härskande minoritet), kan dras ur detta begrepp. Därför är det i grunden felaktigt och djupt omarxistiskt att använda det som en allmän formel, en schablon, ett kriterium för taktiken. Begreppet ”allnationell revolution” måste visa för en marxist att det är nödvändigt att exakt analysera de olika intressena hos de olika klasser, som är ense om vissa, bestämda, begränsade gemensamma uppgifter. Begreppet får under inga omständigheter tjäna till att skyla över, skymma undan studiet av klasskampen under den ena eller andra revolutionen. Att använda begreppet ”allnationell revolution” på ett sådant sätt är detsamma som att helt överge marxismen och återgå till de småborgerliga demokraternas eller de småborgerliga socialisternas vulgära fraseologi.

Våra socialdemokrater på högerflygeln glömmar ofta denna sanning. Ännu oftare glömmar de att förhållandet mellan klasserna i revolutionen ändrar sig i och med att revolutionen fortskrider. Varje verkligt framsteg för revolutionen innebär att bredare massor dras in i rörelsen, att klassintressena följaktligen blir mer medvetna, att följaktligen de politiska och partimässiga grupperingarna blir mer bestämda och de olika partiernas klassgestalt får noggrannare konturer, att följaktligen de allmänna abstrakta, oklara och i sin abstraktion grumliga politiska och ekonomiska kraven i allt högre grad avlöses av konkreta, exakt definierade olikartade krav från de olika klasserna.

Den ryska borgerliga revolutionen t ex, liksom varje borgerlig revolution, börjar oundvikligen under allmänna paroller som ”politisk frihet” och ”folkets intressen”, varvid dessa parollers konkreta betydelse blir klar för massorna och för klasserna först under kampens gång, först i den mån det börjar tas praktiska steg för att förverkliga denna ”frihet”, fylla exempelvis ett så tomt ord som ”demokrati” med ett bestämt innehåll. Före den borgerliga revolutionen, i dess början, träder alla fram i demokratins namn: såväl proletariatet som bönderna tillsammans med städernas småborgerliga element och liberala borgare tillsammans med liberala godsägare. Först under klasskampens gång, först under en någorlunda lång historisk utveckling av revolutionen kommer det fram att de olika klasserna uppfattar denna ”demokrati” på olika sätt. Inte nog med det. Det kommer fram att det finns en djup klyfta mellan de olika klassernas intressen, vilka kräver olika ekonomiska och politiska åtgärder i en och samma ”demokratis” namn.

Först under kampens gång, först under revolutionens utveckling blir det klart att den ena ”demokratiska” klassen eller skiktet inte vill eller inte kan gå så långt som den andra, att förverkligandet av de ”gemensamma” (föregivet gemensamma) uppgifterna utgör en jordmån,

där det utvecklar sig förbittrade sammanstötningar om metoden att genomföra dem, t ex om i vilken grad, utsträckning och konsekvens friheten och folkmakten skall förverkligas, om hur jorden skall övergå till bönderna osv.

Alla dessa glömda sanningar måste vi påminna om för att för läsaren kunna klargöra den tvist, som nyligen pågick mellan två tidningar. Så här skrev den ena av dem, Narodnaja Gazeta, mot den andra, Nasje Echo:

”Befolkningens gruppering efter partier’, skriver Nasje Echo, ‘denna högst viktiga politiska lärdom och högst viktiga politiska vinning av revolutionen under valen till 2:a duman, visade åskådligt genom nations-omfattande fakta denna de breda godsägar- och borgarskiktens högervändning.’ Detta är helt riktigt, men den stämning och de mandat, som de ‘vänster’-deputerade – socialistrevolutionärer, trudoviker och folksocialister” – förde med sig från sina orter, har också ‘åskådligt visat i nationsomfattning’, att ‘folket’ för närvarande i ansenlig grad är genomsyrat av kadetiska ‘konstitutionella illusioner’, att ‘folket’ sätter omåttligt stort hopp till dumans själv tillräckliga verksamhet, att det drar överdriven försorg om att ‘rädda’ duman. Det är just den elefanten som skribenterna i Nasje Echo inte har lagt märke till. De har märkt vilka som folket sänt till duman, de har inte märkt i vilket syfte det sände dem dit. Men håller inte i så fall Nasje Echo med om att den genom att uppmana proletariatet att ignorera de ‘allnationella’ uppgifterna uppmanar det att isolera sig inte bara från det borgerliga ‘samhället’, utan också från det småborgerliga ‘folket’?”

Detta är en ytterst lärorik och betecknande tirad, som avslöjar tre stora fel hos opportunisterna. För det första: mot valresultaten ställs stämningen bland de deputerade, och det är detsamma som att utge stämningen bland de deputerade för att vara stämningen bland folket, att i stället för det djupare, bredare och grundläggande åberopa det grundare, snävare och härledda.¹ För det andra: frågan om en fast och konsekvent politisk linje och taktik för proletariatet byts ut mot frågan om att ta hänsyn till en eller annan ”stämning”. För det tredje – och detta är det viktigaste – används en ”allnationell revolution” som en vulgär demokratisk fetisch för att skrämja proletariatet med att det kommer att bli ”isolerat” från det ”småborgerliga folket”.

De två första felen skall vi beröra så kortfattat som möjligt. Valen berörde massorna och visade inte bara deras tillfälliga stämningar utan också deras djupgående intressen. Det anstår inte alls marxister att vädja till tillfälliga stämningar i stället för till klassintressena (uttryckta genom partiernas grupperingar i valen). Stämningen bland de deputerade kan vara misströstande, medan massornas ekonomiska intressen kan leda till masskamp. Därför kan det vara nödvändigt att ta hänsyn till ”stämningen” för att bestämma tidpunkten för den ena eller andra aktionen, åtgärden, appellen o d, men absolut inte för att bestämma proletariatets taktik. Att resonera på annat sätt är detsamma som att ersätta en konsekvent proletär taktik med ett principlöst beroende av ”stämningar”. Och det har ju hela tiden handlat just om linjen och inte alls om ”tidpunkten”. Huruvida proletariatet vid den givna tidpunkten har återhämtat sig eller inte (såsom Narodnaja Gazeta tror) är viktigt när det gäller att beräkna ”tidpunkten” för aktioner, men inte för att bestämma arbetarklassens taktiska linje för aktionerna.

Det tredje felet är det djupaste och viktigaste: fruktan för att socialdemokratin eller (vilket är samma sak) proletariatet skall ”isoleras” från det småborgerliga folket. Det är en helt otillständig fruktan.

---

¹ Vad ”mandaten” beträffar, så avvisar vi helt detta argument. Vem räknar de revolutionära och de opportunistiska anvisningarna och mandaten? Vem känner inte till hur många tidningar som har stängts för att de tryckt revolutionära anvisningar?

I samma mån som socialistrevolutionärerna, trudovikerna och folksocialisterna verkligen följer i kadeternas släptåg – och detta inträffar och har inträffat mycket ofta, med början i röstningen för Golovin, med fortsättning i dödstrychnadens beryktade taktik osv – är socialdemokratin förpliktad att isolera sig från det småborgerliga folket. Ty det finns två saker att välja på. Antingen visar det småborgerliga folkets vankelmod att småborgarna överhuvudtaget är vankelmodiga till sin natur, att revolutionen har en tung och svår utveckling att genomgå, men detta innebär inte att revolutionen är slut, att dess krafter är uttömda (detta är vad vi tror). Genom att isolera sig från allt vankelmod och all vacklan hos det småborgerliga folket fostrar då det socialdemokratiska proletariatet detta folk till kamp, förbereder det för kamp, utvecklar dess medvetande, beslutsamhet, fasthet osv. Eller också innebär det småborgerliga folkets vankelmod det definitiva slutet för den givna borgerliga revolutionen (vi menar att denna åsikt är oriktig och ingen socialdemokrat har direkt och öppet försvarat den, även om de extrema högersocialdemokraterna otvivelaktigt lutar åt den). Då är det socialdemokratiska proletariatet likaledes förpliktad att isolera sig från småbourgeoisins vacklan (eller förräderi) för att fostra arbetarmassorna till klassmedvetande och förbereda dem för ett mer planmässigt, fast och beslutsamt deltagande i nästa revolution.

I båda fallen, i samtliga fall är det socialdemokratiska proletariatet ovillkorligen förpliktad att isolera sig från det av kadeternas illusioner genomsyrade småborgerliga folket. Det måste under alla omständigheter bedriva en fast, konsekvent politik för den verkligt revolutionära klassen utan att låta förvirra sig av några reaktionära eller kälkborgerliga rövarhistorier, vare sig de gäller allnationella uppgifter överhuvudtaget eller en allnationell revolution.

Vid den ena eller andra styrkekombinationen eller ett sammanstrålade av ogynnsamma omständigheter är det möjligt att det överväldigande flertalet borgerliga och småborgerliga skikt för en tid kommer att smittas av kryperi, inställsamhet eller feghet. Det skulle vara ”allnationell” feghet, och från den isolerar sig det socialdemokratiska proletariatet till gagn för hela arbetarrörelsen.

Proletarij nr 16, den 2 maj 1907

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry upp1, b 15, s 276-280